

تهران هم به نتیجه نرسید و در نهایت مسعود تاتلاری، سخنگوی ستاد کل امر به معروف و نهی از منکر، پاسخ داد که مسئولان این ستاد تا چند روز آینده قصدی برای پاسخ دادن ندارند. خبری شدن این ماجرا، دیروز موجب واکنش های گسترده ای شد؛ بیش از همه اینکه این پیامک ها دقیقاً چطور و با چه ساز و کاری برای زنان عابر پیاده ارسال می شود؟ کیفیت بالای تصاویر و ارسال به دادگاه ها، داده های سیگنال سیم کارت، تراکنش های بانکی، سوابق حضور در مکان ها و اطلاعات ثبت شده از زنان موجب سوالهای بسیاری شده است.

عبدالله رمضان زاده، سخنگوی دولت اصلاحات دیروز در این باره نوشت: «دوستان حقوقدان اظهارنظر کنند: آیا ستاد امر به معروف اجازه قانونی برای دسترسی به اطلاعات شخصی افراد را دارد؟ چه کسی اجازه دسترسی آنان را به شماره تلفن اشخاص داده است؟»

ارسال انبوه پیامک های حجاب برای زنان در تهران در شرایطی آغاز شده که حقوقدانان تاکید می کنند جایگاه قانونی ستاد امر به معروف و نهی از منکر روشن نیست. علی مجتهدزاده، وکیل دادگستری تاکید می کند که پیامک های حجاب به دلیل بی ضابطه و بی قانون بودن است که ارسال می شود و جایگاه قانونی ستاد احیای امر به معروف مشخص نیست. او می گوید، حقوق دانان درباره جایگاه این ستاد برای چنین اعمالی تردید جدی دارند: «مشخص نیست آنها چطور به شماره تلفن های مردم دسترسی دارند؟ از سوی دیگر به موجب قانون، امر به معروف وظیفه مردم در قبال حاکمیت است و در اصل هشتم قانون اساسی به صراحت این موضوع بیان شده است. وظیفه حاکمیت، امر به معروف نیست؛ وظیفه آنها اعمال حاکمیت است که به روش های قانونی آن را انجام می دهند. صرف نظر از جایگاه خود ستاد، رئیس این ستاد کسی است که حواشی متعددی پیرامون او وجود دارد. کسی که در این مسند نشسته معتقد است، او را قریب دادند و زمین ها و اموال مردم را به نامش کردند. چنین شخصی در جایگاه امر به معروف و ارشاد مردم نیست.» این وکیل دادگستری از روند مبهم شناسایی مردم ونحوه دسترسی به شماره تلفن آنها می گوید و اضافه می کند که هیچ شفاف سازی در این زمینه وجود ندارد: «مشخص نیست دوربین ها متعلق به ستاد احیای امر به معروف است یا در اختیار مقام انتظامی است یا نهاد دیگری؟ نمی توان براساس یک اقدام پرشانه برای مردم پیامک ارسال کرد. اینگونه به خروردها بیشتر موجب ارباب و تهدید شهروندان است تا دعوت به خیر و معروف.»

حسن یونس یی، وکیل دادگستری هم اعتقاد مشابهی دارد، او می گوید، در شرایطی که مسئولان بارها اعلام کرده اند وضعیت کشور حاد است و هرگاه خواستیم حرفی بزنیم، گفتند بگذارید آرامش حاکم باشد، با رفتارهای این چنینی خودشان آرامش جامعه را به هم می زنند. یونس یی تاکید می کند که جریمه و تشکیل پرونده برای حجاب، قانونی نیست و چنین اقداماتی تحصیل نامشروع مال است و مردم نباید آن را پرداخت کنند: «بی حجابی در کشور یک قانون مشخص دارد که قانون ۶۳۸ مجازات است و حکم آن باید از سوی دادگاه صادر شود. مأمور راهنمایی و رانندگی نمی تواند برای این موضوع افراد را جریمه کند. توقیف ماشین ها بر این اساس هم غیر قانونی است و براساس بخشنامه ای اجرا می شود که از سوی وزارت کشور صادر شده است. آقای پزشک یان وزیر کشور در لغو این بخشنامه غیرقانونی کوتاهی می کنند. در این زمینه وزارت کشور و شخص آقای پزشک یان مسئولند. وزارت کشور به موجب یک بخشنامه غیرقانونی نیروی انتظامی را مکلف کرده، وزیر کشور و رئیس جمهوری می توانند این بخشنامه را لغو کنند. بیش از یک سال است که به اتفاق آقای

جامعه

علی مجتهدزاده وکیل دادگستری:

مشخص نیست آنها چطور به شماره تلفن های مردم دسترسی دارند؟ از سوی دیگر به موجب قانون، امر به معروف وظیفه مردم در قبال حاکمیت است و در اصل هشتم قانون اساسی به صراحت این موضوع بیان شده است

فاطمه موسوی ویایه جامعه شناس:

تبعات این موضوع کاملاً روشن است که اولین مورد آن افزایش نارضایتی و منازعه اجتماعی است. بسیار احتمال دارد که ما شاهد مجادله های بیشتر بین مردم و کسانی شویم که تذکر حجاب می دهند؛ کسانی که استخدام یا داوطلب شده اند که از زنان بی حجاب عکس بگیرند و آن را گزارش دهند

پرتو برهانپور وکیل دادگستری:

به هر حال خوش مان بیاید یا نیاید، قانون حجاب تا این لحظه به هر دلیلی ابلاغ نشده و کسی حق تسویه حساب و اقدام فراقانونی در این خصوص را ندارد و دوران ملوک الطوائفی نیز گذشته است

مجتهدزاده، از این بخشنامه غیرقانونی به هیئت عمومی دیوان عدالت اداری شکایت کردیم اما تاکنون بی نتیجه و بی پاسخ مانده است.» حقوق دانان معتقدند آنچه فعلاً درباره «بی حجابی» قابل اعمال است، فقط تبصره ماده ۶۳۸ قانون مجازات اسلامی است که به جزای نقدی ختم می شود. پرتو برهانپور، وکیل دادگستری می گوید البته در بعضی موارد شاهد هستیم که برخی دادسراها با تفسیر موسع، بی حجابی را در زمره صدر ماده ۶۳۸ و موادی چون ماده های ۶۳۹ و ۶۴۰ با عناوین جریحه دار کردن عفت عمومی یا فراهم آوردن موجبات فساد و فحشا می آورند تا عنوان اتهامی و به تبع آن، مجازات سنگین تر شلاق یا حبس در انتظار زنان باشد، اما اصول مسلم حقوق کیفری، از جمله اصل تفسیر مضیق و اصل تفسیر به نفع متهم، همگی اقتضای این را دارد که جرم بی حجابی صرفاً در چارچوب تبصره ماده ۶۳۸ قانون مجازات اسلامی و جزای نقدی مذکور در آن رسیدگی شود و تذکری در این باره هم در قانون پیش بینی نشده است: «مرجع قضایی هر وقت که قصد احضار متهمی را داشته باشد، باید براساس قانون او را احضار کند و در جایی از قانون، تذکر و ارباب متهم به این نحو پیش بینی نشده است.»

طبق ماده ۶۳۸ قانون مجازات «هرکس علناً در انتظار، اماکن عمومی و معابر تظاهر به عمل حرامی نماید، علاوه بر کیفر عمل به حبس از ۱۰ روز تا دو ماه یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می گردد و در صورتی که مرتکب عملی نشود که نفس آن عمل دارای کیفر نمی باشد ولی عفت عمومی را جریحه دار نماید، فقط به حبس از ۱۰ روز تا دو ماه یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.» علاوه بر این طبق تبصره (اصلاحی ۳۰ خردادماه ۱۴۰۳)، زنانی که بدون حجاب شرعی در معابر و انتظار عمومی ظاهر شوند، به حبس از ۱۰ روز تا دو ماه یا از ۶ میلیون و ۶۰۰ هزار ریال تا ۳۳ میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهند شد.

▼ براساس کدام قانون و مجوز؟

«پیامک های ارسالی درواقع نوعی خودمختاری فراقانونی است که حسب آنچه در خبرها آمده، از ستاد امر به معروف و نهی از منکر اصفهان شروع شده و حالا به تهران هم رسیده و چه بسا به شهرهای دیگر هم برسد.» این حرف بیشتر حقوق دانانی است که سال هاست حقوق اجتماعی زنان را دنبال کرده اند: نمونه اش پرتو برهانپور، وکیل دادگستری. او به «هم میهن» می گوید که این پیامک ها نقض حاکمیت قانون و اقتدار دولت مرکزی است و اینکه هر شخص، اعم از حقیقی و حقوقی اجازه داشته باشد در هر موضوعی به طور خودسر وارد شود و اقدامات لازم از نظر خودش را انجام بدهد، تبعات حقوقی و اجتماعی فراوانی دارد و قطعاً درباره موضوع حجاب هم موجب افزایش شکاف اجتماعی می شود. «به هر حال خوش مان بیاید یا نیاید، قانون حجاب تا این لحظه به هر دلیلی ابلاغ نشده و کسی حق تسویه حساب و اقدام فراقانونی در این خصوص را ندارد و دوران ملوک الطوائفی نیز گذشته است.»

برهانپور می گوید که جالب است موافقان حجاب اجرایی در برابر هر نقد و انتقادی، غلیم قانون را برمی دارند که وایلا می خواهید هر جرم جر کنید و حجاب، قانون است و باید به قانون تمکین کنید، اما صرف نظر از بحث مبارزه مدنی و حق شهروندان در اعتراض به قانونی که آن را بد و نامناسب تشخیص می دهند، چرا همین آقایان و خانم ها اینجا قانون را فراموش می کنند و می خواهند خودسر باشند؟ «و چرا حجاب؟ چه اصراری بر موضوعی دارند که این همه مناقشه برانگیز است و هنوز آثار حوادث سال ۱۴۰۱ بر تن مردم و جامعه مشهود است؟ آیا هیچ معروف و منکرکی جز حجاب و بی حجابی وجود ندارد؟ مثلاً چرا ستاد امر به معروف و نهی از منکر به گران فروش ها، کاسبان تحریم، کارفرمایانی که اطفال را بر خلاف قانون به کار می گمارند یا حتی متخلفان و مجرمان حوزه راهنمایی و رانندگی پیامک نمی دهد؟ هیچ منکرکی در سطح حاکمیتی و مدیریتی نیست یا قی الواقع دیواری کوتاه تر از زنان پیدا نمی شود و اهمیتی ندارد امنیت روانی آنان به راحتی با یک پیامک غیرقانونی مخدوش شود؟»

به اعتقاد این وکیل دادگستری، استفاده از هر سازوکاری چون دوربین های تشخیص چهره، هوش مصنوعی، رصد آتن های گوشی موبایل و هر چه که هست، خلاف قانون است و حق همه شهروندان است که بدانند ستاد امر به معروف هر شهر و استانی که می خواهد باشد، چطور به بانک اطلاعاتی اشخاص دسترسی پیدا کرده است؟ براساس کدام قانون و تحت کدام مجوز؟ «مضاف بر اینکه اصلاً چطور ممکن است به کسی اتهامی (در اینجا ظاهر شدن در معابر و انتظار عمومی بدون حجاب شرعی) وارد شود و نه مستنداتی در اختیارش قرار بگیرد، نه اجازه دفاع از خود داشته باشد و در فضای

مجازی دیده ایم که بعضاً به پدرهای دختران هم پیامک فرستاده اند، این موضوع، خلاف اصل شخصی بودن مجازات ها نیز هست. مگر در دوران پیش از قانون زندگی می کنیم که دنبال این هستیم قبيله جلوی جرم اعضایش را بگیرد؟ نهی از منکر از طریق اعضای خانواده چه مستندی دارد؟»

▼ ارسال پیامک حجاب، خشونت علیه زنان

هم زمان با آغاز ارسال پیامک های حجاب برای زنان در سطح شهر تهران، زهرا بهروزآذر، معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده هم خبر داد که دو لایحه امنیت زنان علیه خشونت را از مجلس پس گرفته است. او روز قبل در حاشیه جلسه هیئت دولت خبر داد: «لایحه امنیت زنان که مورد تایید قانون اساسی و تاکید مقام معظم رهبری بوده و با هدف کاهش خشونت و سوء رفتار علیه زنان و دختران تدوین شده بود، مجدداً به مجلس ارسال و بررسی می شود.» متجر به تغییرات ماهوی جدی در متن لایحه دولت شد، حتی نام آن نیز تغییر کرد. از آنجایی که هدف اصلی دولت حفاظت از زنان در برابر خشونت بود و طرح جدید تغییرات اساسی پیدا کرده بود، امروز تصمیم به استرداد این لایحه گرفته شد. فاطمه موسوی ویایه، جامعه شناس، معتقد است که ارسال پیامک های حجاب برای زنان و اعمال خشونت خانگی علیه آنها ریشه مشترکی دارد و آن، تلاش برای کنترل حقوق و رفتار آنهاست. او می گوید، خشونت علیه زنان وجوه مختلفی دارد که بخشی از آن در عرصه خصوصی و خانگی به شکل های مختلف رخ می دهد اما در کنار آن خشونت در عرصه عمومی هم وجود دارد؛ یعنی مردسالاری که تعیین می کند زنان باید چه حقوق و رفتاری داشته باشند. به طرز جالبی هر دو این بخش را پوشش می دهد: «هدف این لایحه، تأمین امنیت زنان در برابر خشونت در عرصه عمومی و خصوصی است. پیامک های حجاب هم که تبعات قانون جبابی است که قرار نیست اجرا شود، نوعی خشونت علیه زنان است. چه کسانی که در عرصه خصوصی علیه زنان خشونت اعمال می کنند و چه پیامک هایی که درباره پوشش زنان ارسال می شود، هر دو از ایده ها و پیش فرض های مشابهی تبعیت می کنند؛ اعتقادی که تاکید می کند زنان نمی توانند اختیار بدن خود را داشته باشند و حق آنها بر بدن و انتخاب شیوه زندگی شان را نفی می کند. آن پدری که دختر خود را به دلیل شاغل شدن به قتل می رساند، مردی که همسرش را می کشد چون می خواهد طلاق بگیرد و نمونه های مشابه دیگر، همه حق زنان بر بدن و زندگی شان را انکار می کنند؛ درست مشابه دولتی که قانون می گذارد اگر پوششی با مالکی خاص نداشته باشید، جریمه می شوید، زندانی می شوید و شلاق می خورید.» موسوی ویایه می گوید، در شرایطی که بر اجرای قانون حجاب به این شکل تاکید می شود، نمی توان امیدوار بود که لایحه تأمین امنیت زنان در برابر خشونت در مجلس تصویب شود؛ چون هنوز این اعتقاد وجود دارد که پدر حق دارد روی حجاب دخترش تاکید کند و ما هم به دختری پیام می دهیم و هم به پدرش. در حقیقت طرز فکر هر دو سمت یکسان است.» او از ارسال این پیامک ها از سوی ستاد امر به معروف و نهی از منکر به زنان و حتی خانواده های آنها می گوید و درباره تبعات ادامه این روند هشدار می دهد: «تبعات این موضوع کاملاً روشن است که اولین مورد آن افزایش نارضایتی و منازعه اجتماعی است. بسیار احتمال دارد که ما شاهد مجادله های بیشتر بین مردم و کسانی شویم که تذکر حجاب می دهند؛ کسانی که استخدام یا داوطلب شده اند که از زنان بی حجاب عکس بگیرند و آن را گزارش دهند. در نهایت ممکن است درگیری هایی در سطح جامعه هم رخ دهد؛ درست مانند آن مادر قمی که در یک درمانگاه در حال شیر دادن به فرزندش بود و مجادله زیادی به دنبال آن ایجاد شد. دور نیست که دوباره آشوب، منازعه و درگیری به واسطه همین رویه رخ دهد.»

او اعتقاد دارد که لایحه تأمین امنیت زنان در برابر خشونت حتی در صورت تصویب هم بی تأثیر خواهد بود: «بعید می دانم که این لایحه سرانجام به تصویب برسد یا نتیجه قابلی داشته باشد و بتواند از زنان حمایت و خشونت علیه آنها را کاهش دهد؛ چون ما چند مسئله حل نشده داریم که به مسئله حقوق زنان به مثابه حقوق بشر برمی گردد. اگر زنان حق دارند شیوه زندگی و پوشش خود را تعیین کنند، پس آن قوانین مبتنی بر ریاست مطلق مرد بر خانواده، پدرسالاری، زن کشی و فرزند کشی هم باید تغییر کند و با کودک همسری هم باید مبارزه کنیم. اما برای مجلس راحت تر است که این قوانین تغییر نکند و در این شرایط، هر چه درباره خشونت علیه زنان تصویب کنند، چون حوزه خصوصی را در بر نمی گیرد، بی اثر خواهد بود.»

خبرسازان

لایحه امنیت زنان برگشت خورد

معاون امور زنان و خانواده رئیس جمهوری گفته است، لایحه امنیت زنان که مورد تایید قانون اساسی و تاکید مقام معظم رهبری بوده و با هدف کاهش خشونت و سوء رفتار علیه زنان و دختران تدوین شده بود، مجدداً به مجلس ارسال شده است. زهرا بهروزآذر، معاون امور زنان و خانواده رئیس جمهور در حاشیه جلسه دیروز هیئت دولت در جمع خبرنگاران گفت: «لایحه امنیت زنان که مورد تایید قانون اساسی و تاکید مقام معظم رهبری بوده و با هدف کاهش خشونت و سوء رفتار علیه زنان و دختران تدوین شده بود، مجدداً به مجلس ارسال و بررسی می شود.» متجر به تغییرات ماهوی جدی در متن لایحه غیرقضایی منجر به تغییرات ماهوی جدی در متن لایحه دولت شد، حتی نام آن نیز تغییر کرد. از آنجایی که هدف اصلی دولت، حفاظت از زنان در برابر خشونت بود و طرح جدید تغییرات اساسی پیدا کرده بود، امروز تصمیم به استرداد این لایحه گرفته شد.»

جزئیات آتش در سرویس دانش آموزان

علی اکبر صمیمی، مدیرکل آموزش و پرورش آذربایجان غربی جزئیات و علت وقوع حادثه آتش سوزی سرویس مدرسه دانش آموزان را اعلام کرد، به گزارش مهر، ظهر روز سه شنبه یک مورد آتش سوزی سرویس مدرسه دخترانه (ون) در حوالی بلوار مدرس خیابان شهید محمدنادرخ داد که مصدومین جهت بررسی و پیگیری روند درمان، توسط اتوبوس آمبولانس و آمبولانس های سبک به بیمارستان امام خمینی (ره) منتقل شدند. در این حادثه ۹ دانش آموز به همراه راننده سرویس مدرسه، دچار مصدومیت شدند که با کمک نیروهای امدادی بلافاصله به بیمارستان منتقل و تحت مداوا قرار گرفتند. در حال حاضر پنج دانش آموز این حادثه به همراه راننده در بیمارستان تحت مداوا و مراقبت هستند و چهار دانش آموز نیز از مرکز درمانی ترخیص شده اند. صمیمی در این باره گفت: «روز گذشته باتری سرویس مدرسه در ارومیه به دلیل جرقه دچار آتش سوزی شد و ۹ نفر از دانش آموزان به همراه راننده سرویس مدرسه دچار آسیب شدند که از این تعداد پنج نفر دچار سوختگی سطحی بوده و تحت مداوا قرار گرفتند.»

حجم زیاد آسیب های روانی از حادثه بندرعباس

مدیرکل دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت با تشریح آسیب های روانی و اجتماعی حوادثی همچون حادثه بندرعباس گفته است که ارائه خدمات اولیه روان در این حادثه، با حضور در بیمارستان ها آغاز شده و مداخلات اصلی با مشخص تر شدن عمق آسیب ها، برطرف شدن شرایط بحرانی اولیه و مدیریت شرایط اولیه جسمی بیماران طی روزهای آینده رنگ و بویی دیگر به خود می گیرد. به گزارش ایسنا، محمدرضا شالباقان درباره آسیب های روانی ناشی از حوادث در سطح جامعه گفت: «متأسفانه بروز حوادثی مانند حادثه بندرعباس نه تنها سبب آسیب های روانی و اجتماعی برای خانواده های درگشتگان، افراد آسیب دیده و ساکنان مجاور محدوده حادثه و بحران می شود، بلکه باعث آسیب های روانی و اجتماعی برای جامعه خواهد داشت و ممکن است سبب تنش های روانی افراد در سطح جامعه شود.»